

Befolkningen, som skal udfylde Pladserne i Statsksamfundet; det er Massen af den mindre bemidlede Deel, den, der har fri Underviisning, der bliver forhindret fra at modtage det store Gode, som Almueskolen tildelei. Jeg har ikke eet, men mange Exempler paa, at Børn af fattige Forældre ere komne til Gaardmænd, og at det har været en Betingelse for, at disse Gaardmænd vilde beholde dem, at de bragtes saavidt, at de kunde udskrives af Skolen; saa vilde Vedkommende holde Barnet indtil Confirmationsalderen. Jeg siger, at det er et sørgeligt Misgreb og et Misbrug af Lovbestemmelsen, at den ubemidlede Befolknings Børn skulde være udfatte for at blive berøvede den Underviisning, de kunne faae i den bedste Alder for Underviisningen, thi først naar Barnet er 13 Aar, er det kommet saa vidt, at det kan arbejde en Smule med, men hvad skeer saa? Barnet er maaffee, naar det er begavet, bragt saavidt, at det efter disse Bestemmelser eller efter Forklaringen af dem kan udskrives, og saaledes nægtes der saadanne Børn den videre Underviisning, hvilket jeg anseer for meget misligt. Jeg vilde derfor meget ønske, at naar nu et Lovforslag som dette er kommet frem, dette Spørgsmaal da med det Samme kunde blive taget under Overveielse, og at man vilde bekvemme sig til at høre den Bestemmelse, som tillader Barnets Udskrivning af Skolen, naar det har fyldt sit 13de Aar.

H. M. Petersen: Jeg kan ikke troe, at den ærede sidste Taler er en større Ven af Skolen end jeg; det overrasser mig i alt Fald lidt at høre, at han mener at være det, men det, som det ærede Medlem talte om, vedkom jo i Grunden ikke min Hovedtanke. Jeg ønskede at vide, forsaavidt den ærede Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenet vilde besvare mig med et Par Ord i den Henseende, hvor de Paagjældende skulde henvende sig naar det blev dem nægtet af vedkommede Autoritetet, nemlig af Skolecommissjonen gjennem dens Formand, at faae deres Børn udfrevne af Skolen, naagtet de ifølge den gjældende Lovgivning troe at være berettiget til at forlange det. Søvrigt skal jeg ligeoverfor det ærede

Medlem bemærke, at vi jo ikke her behandle § 3 i Loven af 2den Mai 1855, skjøndt den staaer i meget nær Forbindelse med det foreliggende. Saaafremt den Fortolkning skal gøres gjældende, at man ubetinget kan nægte de bedste Børns Udskrivning af Skolen, selv naar Omstændighederne ellers tale derfor, er dette rigtignok i allerhøieste Grad at miskjende den Aand, der gjorde sig gjældende, dengang denne Lov blev forhandlet her. Den kom netop til Berden for at lette usormuende Forældres Forsørgelse af deres Børn i de Aar, hvori disse kunne begynde at tjene Noget til Hjælp til deres Underhold; det var Aanden og det var Tanken deri, og det finder efter mine Begreber fuldstændigt Medhold i Lovens Ord. At der ikke er en juridisk Forpligtigelse for en Skolecommissjon til at lade saadanne Børn udskrive, har jeg udtrykkelig sagt, og derfor har jeg heller ikke udtalt, at der her var begaaet en Lovovertrædelse; men at man derved handler mod Lovens Aand, maa jeg rigtignok mene. Hvis det nu imidlertid er den offentlige Mening, at man bør gaae frem paa denne Maade, lader os saa hellere høre Loven, for ikke at give Anledning til Forhaabninger, som ikke kunne tilfredsstilles. Jeg har sagt, at jeg aldrig har sværmet meget for denne Lov; men derfor holder jeg dog af, at den bliver overholdt, saalænge den er Lov, og jeg kan, som sagt, ikke see, at man overholder den i dens Aand, naar man nægter at lade Børn blive udfrevne, naagtet de opfylde de Betingelser for Udskrivning, der staae i Loven. Enten maa i saa Tilfælde Skolen være meget dårlig og staae paa en lav Fod eller — jeg gjentager det — man handler da ligefrem mod Lovens Aand.

Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet: Da det ærede Medlem, som nu satte sig, gjentog sit Spørgsmaal til mig, skal jeg ikke lade denne Forhandling slutte uden at udtale mig derom, skjøndt det vel heller ikke fra hans Side har været ventet, at selve det særlige Tilfælde, han bragte frem, skulde fra min Side finde nogensomhelst Besvarelse, da jeg ikke kjender det. Der er med Hensyn til Loven af